

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA

2026

MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 07

Z obsahu:

- Akční plán pro elektrifikaci
- Revize systému EU ETS
- Reforma účtů za elektřinu

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Evropská komise dne 17. července představila rozsáhlý balíček dokumentů, které mají podle jejího vyjádření přispět k posílení konkurenceschopnosti evropské ekonomiky, snížení závislosti na dovážených fosilních palivech a urychlení přechodu k nízkouhlíkovému hospodářství. Jednotlivé dokumenty přitom nepředstavují izolovaná opatření, ale tvoří vzájemně provázaný celek. Akční plán pro elektrifikaci nastiňuje vizi Komise, jak zvýšit využívání elektřiny v průmyslu, dopravě a budovách. Některá z navrhovaných opatření získávají konkrétní podobu v návrhu nařízení o síťových tarifech. Revize systému EU ETS zase upravuje klíčový tržní nástroj, jehož prostřednictvím chce Komise motivovat podniky k investicím do nízkoemisních technologií a zároveň generovat zdroje pro financování dekarbonizace. Evropská komise staví elektrifikaci do role jednoho z hlavních nástrojů dekarbonizace evropské ekonomiky a navrhuje indikativní cíl zvýšit podíl elektřiny na konečné spotřebě energie na 46 % do roku 2040. Zůstává však otázkou, zda vedle již existujících klimatických a dekarbonizačních cílů EU představuje zavedení dalšího sektorového cíle skutečnou přidanou hodnotu. Není přitom zřejmé, zda administrativně stanovený cíl elektrifikace může zajistit efektivní a nákladově přiměřenou transformaci energetiky. Příliš ambiciózně nastavená míra elektrifikace může vytvářet dodatečné náklady na straně výroby, sítí i koncových odběratelů, které se ve výsledku promítnou do vyšších cen energie pro zákazníky. Právě tento aspekt by Evropská komise neměla při prosazování cílů opomíjet. Představením návrhů vyjednávání o jejich konečné podobě teprve začíná. Legislativní návrhy budou v následujících měsících projednávány členskými státy v Radě EU a Evropským parlamentem. Již první reakce však naznačují, že dosažení dohody nebude jednoduché. Zatímco část členských států požaduje větší důraz na konkurenceschopnost a ochranu evropského průmyslu, jiné země trvají na zachování vysoké klimatické ambice. Podobně rozdílné postoje se rýsují také v Evropském parlamentu, kde bude mít na podobu parlamentní pozice významný vliv Evropská lidová strana (EPP), která získala vedení prací na revizi systému EU ETS.

Příjemné čtení a krásné léto přeje,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Aleš Hilčer | Lucie Horová |
Michal Jedlička | Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá |
Josef Ševčík | David Števík |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.

Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com, Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé inteligence BING AI.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

AKČNÍ PLÁN PRO
ELEKTRIFIKACI

AKČNÍ PLÁN PRO ELEKTRIFIKACI

Evropská komise dne 17. července zveřejnila balíček opatření zaměřených na posílení konkurenceschopnosti evropské ekonomiky, urychlení dekarbonizace a snížení závislosti EU na dovážených fosilních palivech. Strategickým dokumentem balíčku je **Akční plán pro elektrifikaci jehož cílem je podpořit širší využívání elektřiny ve všech klíčových odvětvích a omezit závislost EU na fosilních palivech.**

Plán se zaměřuje na stanovení konkrétního elektrifikačního cíle, snížení cenového rozdílu mezi elektřinou a fosilními palivy a na vytváření lepších podmínek pro zavádění čistších technologií založených na elektřině, jako jsou tepelná čerpadla, elektromobily či bateriová úložiště.

Akční plán je přitom doplněn konkrétními legislativními kroky. Některá z navrhovaných opatření byla současně promítnuta do návrhu **legislativního aktu** o síťových tarifech, který Komise představila ve stejný den.

Akční plán se zaměřuje především na urychlení elektrifikace v energeticky náročných odvětvích, zejména v průmyslu, dopravě a budovách. Evropská komise upozorňuje, že podíl elektřiny na konečné spotřebě energie v EU se v posledním desetiletí prakticky nezměnil a setrvává na úrovni 23 %, přestože již přibližně 70 % elektřiny vyráběné v EU pochází z domácích bezemisních či nízkoemisních zdrojů. Cílem navrhovaných opatření je proto zvýšit využívání elektřiny napříč ekonomikou a posílit tak energetickou bezpečnost, konkurenceschopnost i dekarbonizaci evropského hospodářství.

Klíčovým prvkem této iniciativy je návrh

indikativního, právně nezávazného cíle zvýšit podíl elektřiny na konečné spotřebě energie do roku 2040 na 46 %. Tento cíl má být dále rozpracován a případně legislativně ukotven v připravovaném balíčku pro Energetickou unii po roce 2030, přičemž jeho konečná podoba bude záviset na výsledcích posouzení dopadů.

Evropská komise identifikovala několik hlavních překážek elektrifikace. Patří mezi ně především stále vysoká cena elektřiny ve srovnání se zemním plynem, vysoké počáteční investice do technologií, jako jsou elektromobily nebo tepelná čerpadla, nedostatečná kapacita elektrických sítí, pomalé zavádění nových technologií a také omezené výrobní kapacity evropského průmyslu včetně nedostatku kvalifikovaných pracovníků. K odstranění těchto překážek plán obsahuje soubor konkrétních opatření.

Mezi odvětví s nejvyšší závislostí na fosilních palivech patří doprava, přičemž samotná silniční doprava se na celkové spotřebě energie v EU podílí téměř jednou třetinou. Evropská komise proto hodlá podpořit rychlejší rozvoj elektromobility, zejména prostřednictvím opatření zaměřených na snížení pořizovacích nákladů elektrických vozidel. Důležitým

**ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

AKČNÍ PLÁN PRO
ELEKTRIFIKACI

nástrojem má být sociální leasing, který má usnadnit přístup k elektromobilům pro domácnosti s nižšími a středními příjmy. Akční plán zároveň počítá s pokračující elektrifikací vozových parků veřejného sektoru. Součástí navrhovaných opatření jsou rovněž kroky směřující k úpravě stávající legislativy. Komise plánuje do konce roku 2027 přezkoumat směrnici o čistých vozidlech a posoudit možnost zpřísnění cílů pro pořizování bezemisních vozidel v rámci veřejných zakázek.

V oblasti budov Evropská komise počítá s rychlejším nahrazováním fosilních systémů vytápění elektrickými alternativami, především tepelnými čerpadly. Přechod od plynových kotlů k tepelným čerpadlům má podle Komise přispět nejen ke snížení účtů za energie, ale také k dekarbonizaci sektoru vytápění a chlazení. Současně chce Komise prověřit možnosti širšího využívání tepelných čerpadel ve veřejných budovách, mimo jiné prostřednictvím revize pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Akční plán rovněž počítá s využitím evropských finančních nástrojů na podporu investic, které mají domácnostem i podnikům usnadnit přechod na čistší technologie vytápění.

Významnou součástí akčního plánu je také rozvoj kapacit pro skladování energie, které mají zajistit větší flexibilitu elektrizační soustavy. Komise zdůrazňuje význam bateriových úložišť, tepelné akumulace i dlouhodobých forem skladování energie pro integraci obnovitelných zdrojů a podporu rostoucí elektrifikace evropské ekonomiky. Komise současně avizuje podporu investic do bateriových úložišť prostřednictvím unijních finančních nástrojů, přičemž vychází z odhadu, že pro zajištění potřebné flexibility energetického systému bude do roku 2030 zapotřebí zhruba 200 GW kapacit pro skladování energie.

Akční plán pro elektrifikaci se explicitně nezaměřuje na rozvoj jaderné energetiky. Vychází však z předpokladu využití bezemisních zdrojů elektřiny, mezi které vedle obnovitelných zdrojů patří i jaderná energie. Evropská komise hodlá podpořit přeshraniční spolupráci vnitrostátních orgánů s cílem urychlit povolenací a licenční procesy pro jaderné reaktory. Počítá také s podporou prodlužování životnosti stávajících jaderných reaktorů, pokud je takový postup ekonomicky opodstatněný a plně slučitelný s nejvyššími bezpečnostními standardy. Zároveň Komise bude

spolupracovat s Evropskou průmyslovou aliancí pro malé modulární reaktory (SMR) na uzavření druhé výzvy k předkládání projektů, a to v souladu s cílem zprovoznit první projekty SMR v Evropě na počátku 30. let 21. století.

Zavádění dalších závazných cílů vedle cíle snižování emisí může vést ke zvyšování regulační složitosti, aniž by přinášelo odpovídající dodatečný přínos. Dosavadní zkušenosti ukazují, že kumulace odvětvových cílů a regulačních požadavků může zvyšovat složitost systému, administrativní zátěž i riziko překrývání jednotlivých opatření. Rozdělení politiky do většího počtu dílčích cílů může rovněž vést ke snížení nákladové efektivity a ve svém důsledku se promítnout do vyšších nákladů pro konečné zákazníky. Budoucí legislativa by proto měla usilovat o větší jednoduchost, soudržnost a flexibilitu.

Za předpokladu, že by Česká republika byla schopná do roku 2030 naplnit své aktuální cíle dle národního plánu v oblasti energie a klimatu, mohla by do roku 2040 dosáhnout podílu elektřiny na konečné spotřebě energií maximálně 35 %. Pro případný pomalejší postup by měl být jakýkoli, byť indikativní elektrifikační cíl, stanoven na úrovni nižší.

**ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**

**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**

**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI**

**PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

**AKČNÍ PLÁN PRO
ELEKTRIFIKACI**

Pozitivně lze hodnotit návrhy na zjednodušení licenčních procesů pro jaderná zařízení a podporu prodlužování provozu stávajících reaktorů při zachování práva členských států rozhodovat o vlastním energetickém mixu. V oblasti elektromobility je současně třeba zohlednit, že stávající evropské cíle a regulatorní požadavky, včetně pravidel vyplývajících z nařízení AFIR, jsou již velmi ambiciózní. Další zpřísňování požadavků by mohlo představovat významnou výzvu zejména s ohledem na rozdílné tempo rozvoje elektromobility v jednotlivých členských státech EU.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

REVIZE SYSTÉMU
EU ETS

REVIZE SYSTÉMU EU ETS

Evropská komise dne 17. července představila revizi systému obchodování s emisemi EU ETS, která má sladit požadavky evropského průmyslu na realističtější tempo dekarbonizace s klimatickým cílem EU snížit emise skleníkových plynů o 90 % do roku 2040 oproti roku 1990. Návrh je součástí širšího balíčku zaměřeného na dekarbonizaci evropského průmyslu a elektrifikaci ekonomiky, přičemž Komise jej prezentuje jako snahu spojit klimatické ambice s posílením konkurenceschopnosti evropského průmyslu.

Návrh v několika oblastech vychází vstříc požadavkům průmyslu a zmírňuje tempo některých změn, aby podnikům poskytl více času na přizpůsobení novým podmínkám. Nejvýznamnějšími změnami jsou úprava emisního stropu a prodloužení fungování systému ETS i po roce 2040. Komise navrhuje

od roku 2031 snížit lineární redukční faktor (LRF), který určuje každoroční pokles množství povolenek na trhu, na 3,7 % ročně v období 2031 až 2035. Od roku 2036 by měl LRF dále klesnout na 1,7 %, což odpovídá emisnímu cíli snížení emisí o 85 % do roku 2040.

Tato nižší trajektorie je však podmíněna dostupností kvalitních a ověřitelných mezinárodních emisních kreditů. Pokud by kredity nebyly k dispozici, faktor by se od roku 2036 zvýšil na 2,7 %. Kredity mohou přispět až pěti procenty k dosažení klimatického cíle EU pro rok 2040, přičemž pro sektor ETS jsou vyhrazena dvě procenta. Komise počítá s jejich využitím prostřednictvím mechanismu na úrovni EU, který má doplnit domácí snižování emisí a vytvořit dodatečný emisní prostor pro sektory zahrnuté do systému ETS. Kredity budou muset splňovat přísná kritéria kvality a integrity vycházející z článku 6 Pařížské dohody. Komise má do konce roku 2033 předložit Evropskému parlamentu a Radě hodnotící zprávu o dostupnosti těchto kreditů. Díky pozvolnějšímu poklesu emisního stropu a pokračujícím vydáváním povolenek i ve 40. letech získají podniky delší časový horizont pro investice do dekarbonizace a transformaci výroby.

Revize se dotýká také pravidel bezplatné

alokace povolenek. Komise navrhuje prodloužit přechodné období pro sektory spadající pod CBAM až do roku 2037 a zachovat bezplatnou alokaci pro ostatní odvětví ohrožená únikem uhlíku do roku 2040. Současně navrhuje nově podmínit přidělování bezplatných povolenek plněním dekarbonizačních závazků podniků. Pro získání plné bezplatné alokace by podniky musely předkládat pětileté dekarbonizační plány a investovat do dekarbonizačních opatření částku odpovídající hodnotě bezplatně přidělených povolenek.

Další významnou změnou je úprava tržní stabilizační rezervy (MSR). Komise navrhuje od roku 2028 snížit míru stahování přebytečných povolenek z trhu z 24 % na 12 % a současně upravit další parametry fungování rezervy, což by mělo vést k méně napjatému trhu s emisními povolenkami.

V oblasti využití výnosů ze systému EU ETS Komise navrhuje nasměrovat větší část finančních prostředků přímo na dekarbonizaci průmyslu a dalších sektorů zahrnutých do systému ETS. Nově by členské státy musely využít nejméně 50 % těchto příjmů na dekarbonizaci sektorů zahrnutých do systému EU ETS.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

REVIZE SYSTÉMU
EU ETS

Komise dále navrhuje dedikovat až 800 miliónů povolenek na kapitál pro nově zřizovanou Průmyslovou dekarbonizační banku, jejímž cílem je podpořit zavádění nízkoemisních technologií v energeticky náročných odvětvích. Návrh dále počítá s pokračováním Inovačního fondu, který by měl po roce 2030 získat dalších 200 milionů povolenek uvolněných v souvislosti s postupným zaváděním mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM), respektive nerozdělené rezervy pro nové účastníky. Prostředky fondu by i nadále podporovaly inovace a rozvoj nízkouhlíkových, bezuhlíkových a uhlíkově negativních technologií. Zachován by měl být také Modernizační fond, který bude nadále poskytovat podporu členským státům s nižšími příjmy při modernizaci energetiky a dekarbonizaci hospodářství. Jeho objem by však měl být oproti současnému období nižší.

Pozitivně lze hodnotit opatření směřující k posílení konkurenceschopnosti evropského průmyslu a k zachování předvídatelného fungování systému EU ETS. Pro potvrzení pozitivního trendu je ale nutné v dalším vyjednávání o konečné podobě návrhu odstranit podmíněnost v klíčových oblastech jako je zmírnění lineárního redukčního faktoru

nebo podmínek pro bezplatnou alokaci. Současně by nastavení pravidel mělo respektovat zachování technologické neutrality, zajištění spravedlivého přístupu členských států k evropským fondům a nastavení pravidel tak, aby nedocházelo k diskriminaci ekonomik s vyšší emisní intenzitou nebo specifickou strukturou

energetického mixu. Zároveň bude nezbytné urychleně připravit dostatečný zásobník kvalitních transformačních projektů, neboť lze očekávat vysokou konkurenci mezi členskými státy při využívání dostupných evropských prostředků.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

AKČNÍ PLÁN PRO
KYBERNETICKOU
BEZPEČNOST

AKČNÍ PLÁN PRO KYBERNETICKOU BEZPEČNOST

Evropská komise dne 7. července představila Akční plán pro kybernetickou bezpečnost a umělou inteligenci (AI). Dokument reaguje na rychlý rozvoj pokročilých systémů AI, které na jedné straně pomáhají chránit sítě a odhalovat zranitelnosti, na druhé straně však výrazně rozšiřují možnosti kybernetických útočníků. Pro provozovatele kritické infrastruktury v odvětvích jako jsou energetika, doprava, zdravotnictví, finance, vodárenství nebo veřejná správa, představuje plán důležitý nástin budoucího směřování evropské kybernetické bezpečnosti.

Komise upozorňuje, že umělá inteligence dokáže automatizovat vyhledávání zranitelností, generování útoků i tvorbu

škodlivého kódu. Kybernetické útoky se tak mohou stát rychlejšími, levnějšími a dostupnějšími i pro méně zkušené útočníky. Současně však AI nabízí nové možnosti obrany, například při monitorování sítí, detekci hrozeb nebo identifikaci bezpečnostních slabín.

Provozovatelé kritické infrastruktury by proto měli postupně přizpůsobit své procesy novým podmínkám. Komise doporučuje využívat nástroje AI pro vyhodnocování a prioritizaci hrozeb, zavést průběžné monitorování rizik, zkrátit dobu nasazování bezpečnostních oprav a ve větší míře automatizovat správu zranitelností. Zároveň nepočítá s vytvářením nové regulační zátěže, ale zdůrazňuje potřebu důsledně využívat stávající evropský rámec, zejména směrnici NIS2, nařízení DORA a Akt o kybernetické odolnosti (Cyber Resilience Act).

Součástí akčního plánu je řada konkrétních iniciativ. Jednou z nich je vytvoření bezpečné testovací platformy, na jejímž vzniku se budou podílet Společné výzkumné středisko Evropské komise (JRC) a Agentura EU pro kybernetickou bezpečnost (ENISA). Platforma umožní provozovatelům kritické infrastruktury a dalším organizacím testovat a ověřovat AI řešení v simulovaných prostředích („cyber ranges“),

aniž by byl ohrožen reálný provoz kritických systémů. Cílem je podpořit bezpečné a rychlé zavádění nástrojů umělé inteligence do oblasti kybernetické bezpečnosti. Vznik platformy je plánován na čtvrté čtvrtletí roku 2026.

Další iniciativa se zaměřuje na zvýšení bezpečnosti kritického softwaru s otevřeným zdrojovým kódem (software, jehož zdrojový kód je veřejně přístupný), který je široce využíván napříč sektory kritické infrastruktury. Ve spolupráci s ENISA, členskými státy a příslušnými vývojářskými komunitami Komise spustí pilotní program zaměřený na rychlejší identifikaci a odstraňování zranitelností, a to i s podporou nástrojů umělé inteligence. Program zároveň nabídne odbornou a technickou podporu týmům zajišťujícím údržbu těchto klíčových softwarových komponent. První pilotní fáze je plánována na čtvrté čtvrtletí roku 2026.

Komise rovněž plánuje podpořit vznik evropské kapacity pro nezávislé hodnocení pokročilých modelů umělé inteligence, včetně posuzování jejich dopadů na kybernetickou bezpečnost. Cílem je vybudovat síť odborníků a hodnotících pracovišť schopných analyzovat schopnosti modelů, účinnost ochranných opatření i možná systémová rizika ještě před jejich nasazením.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI**

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

AKČNÍ PLÁN PRO
KYBERNETICKOU
BEZPEČNOST

Tato kapacita by měla podpořit provádění Aktu o umělé inteligenci a přispět k rozvoji evropského prostředí nezávislého hodnocení AI. Její vybudování Komise předpokládá do roku 2027.

Hlavním sdělením akčního plánu je, že umělá inteligence se stává nedílnou součástí kybernetické bezpečnosti. Schopnost rychle identifikovat a odstraňovat zranitelnosti, efektivně vyhodnocovat hrozby a využívat pokročilé nástroje pro ochranu systémů bude podle Komise stále důležitějším předpokladem odolnosti kritické infrastruktury vůči rostoucím kybernetickým hrozbám.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

REFORMA ÚČTŮ
ZA ELEKTŘINU

REFORMA ÚČTŮ ZA ELEKTŘINU

Společně s Akčním plánem pro elektrifikaci předložila Evropská komise **návrh nařízení o síťových tarifech, jehož cílem je snížit náklady na elektřinu pro domácnosti i podniky a současně podpořit elektrifikaci evropské ekonomiky. Návrh mění **pravidla** vnitřního trhu s elektřinou, přičemž se zaměřuje na tři hlavní oblasti: síťové tarify, zavádění inteligentního měření a nastavení energetických daní.**

Komise návrh odůvodňuje rostoucími náklady na provoz a rozvoj elektrických sítí. Podle jejich odhadů dnes síťové tarify tvoří zhruba 24 až 29 % účtu za elektřinu domácností a jejich význam bude s pokračující elektrifikací dále narůstat. Současně bude nutné výrazně zvýšit investice do přenosových a distribučních soustav, aby bylo možné připojovat nové obnovitelné zdroje, datová centra, dobíjecí

infrastrukturu nebo elektrifikovaný průmysl.

Nejvýznamnější navrhovanou změnou je **reforma síťových tarifů**, která přesouvá důraz od zpoplatnění celkového objemu odebrané elektřiny k většímu zohlednění způsobu a doby využívání elektrizační soustavy. Cílem je, aby síťové tarify více odrážely náklady vyvolané jednotlivými uživateli a současně vytvářely cenové signály podporující efektivnější využívání stávající infrastruktury.

Návrh počítá s větším zohledněním flexibility při tvorbě tarifních metodik a nastavením poplatků tak, aby motivovaly zákazníky k přesouvání spotřeby mimo období špičkového zatížení sítě, k aktivnímu řízení spotřeby, využívání bateriových úložišť, chytrému nabíjení elektromobilů nebo poskytování služeb flexibility. Praktickým důsledkem má být širší využívání časově diferencovaných tarifů a finanční zvýhodnění odběratelů, kteří dokážou svou spotřebu přizpůsobovat potřebám soustavy. Komise si od těchto opatření slibuje snížení systémových nákladů, omezení potřeby dodatečných investic do sítí a podporu elektrifikace.

Návrh rovněž klade důraz na větší transparentnost účtů za elektřinu, která

spotřebitelům umožní efektivněji reagovat na cenové signály.

Současně usiluje o zásadní posílení role Evropské komise při tvorbě a harmonizaci síťových tarifů na úrovni EU na úkor národních regulátorů, včetně využití delegovaných aktů.

Druhou významnou oblastí je **digitalizace energetiky**. Komise navrhuje, aby bylo do roku 2030 alespoň 50 % konečných zákazníků v každém členském státě vybaveno chytrými elektroměry. Pro rok 2033 pak návrh stanoví ještě ambicióznější cíl, kdy by tento podíl měl dosáhnout nejméně 75 %.

Podle Komise by chytré měření mělo spotřebitelům umožnit lépe sledovat jejich spotřebu a účinněji reagovat na cenové signály, zatímco provozovatelům sítí poskytne podrobnější informace o provozu soustavy a usnadní řízení zatížení. EK si rovněž slibuje, že rozšíření inteligentního měření podpoří rozvoj bateriových úložišť, fotovoltaických systémů i flexibility na straně spotřeby.

Součástí návrhu jsou rovněž pravidla pro sdílení a opětovné využívání dat ze sítí. Komise tak chce vytvořit podmínky pro vznik nových digitálních služeb a aplikací využívajících

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

REFORMA ÚČTŮ
ZA ELEKTŘINU

moderní datové nástroje, včetně systémů založených na umělé inteligenci, pro řízení energetických zařízení a spotřeby.

Významnou novinkou jsou **daňová opatření**. Komise navrhuje, aby členské státy nastavily zdanění tak, aby elektřina byla daňově zvýhodněna vůči zemnímu plynu. Podle Komise současné daňové systémy v některých zemích stále vytvářejí pobídky k využívání fosilních paliv, což je v rozporu s cílem elektrifikace a dekarbonizace.

Návrh zároveň počítá s možností dalšího snížení daňové zátěže elektřiny využívané energeticky náročnými podniky. Podle Komise by toto opatření mělo přispět k posílení konkurenceschopnosti evropského průmyslu a zároveň urychlit přechod od fosilních paliv k nízkoemisním a bezemisním technologiím.

Návrh sleduje cíl efektivnějšího využívání elektrizační soustavy, rozvoje flexibility a podpory elektrifikace, což lze vnímat pozitivně z pohledu modernizace energetiky a naplňování dlouhodobých klimatických a energetických cílů. Současně však navrhovaná opatření přináší významné investiční, regulační i implementační výzvy s dopady na provozovatele distribučních soustav i konečné

zákazníky.

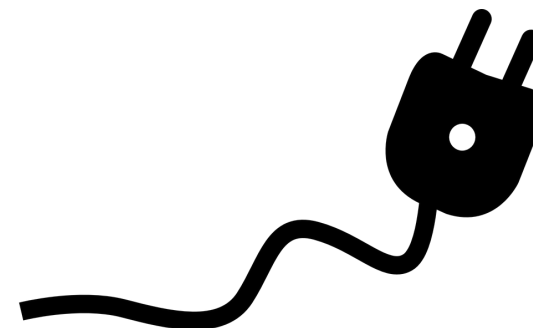
V oblasti inteligentního měření lze za problematické považovat zejména rozšíření povinnosti instalace chytrých elektroměrů na všechny konečné zákazníky bez ohledu na jejich spotřebu či ekonomickou návratnost. Návrh jde nad rámec stávajících implementačních plánů některých členských států a současně omezuje možnost zohlednit ekonomickou efektivitu nasazování těchto technologií v případech, kdy investice nepřinášejí odpovídající přínosy.

Pokud jde o reformu síťových tarifů, pozitivně lze vnímat snahu o efektivnější využívání distribuční soustavy a podporu flexibility spotřeby. Návrh však vytváří tlak na úpravu stávající tarifní struktury a posiluje význam řízení poptávky, bateriových úložišť a dalších flexibilních zdrojů. Výsledkem může být přerozdělení síťových nákladů mezi jednotlivé skupiny zákazníků a vyšší regulační náročnost při schvalování tarifních metodik národními regulačními orgány i Evropskou komisí.

Za diskutabilní aspekt návrhu lze považovat posílení vlivu Evropské komise v oblasti tarifní regulace, která dosud spadala primárně do kompetence národních regulačních orgánů.

Harmonizace tarifních metodik na evropské úrovni může omezit flexibilitu národních regulátorů při zohledňování specifických podmínek jednotlivých distribučních soustav a současně vytváří precedent pro další centralizaci regulace distribučních sítí na úrovni EU.

Návrh rovněž představuje významný regulační precedent, protože prostřednictvím energetické legislativy zasahuje do oblasti daňových pravidel, jež byla dosud zpravidla projednávána v rámci samostatných daňových procesů. Založení návrhu na článku 194 SFEU by mohlo do budoucna usnadnit další zásahy do oblasti energetického zdanění prostřednictvím rozhodování kvalifikovanou většinou, což vyvolává otázky týkající se rozsahu pravomocí EU i právní jistoty členských států.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ZAČÍNÁ VYJEDNÁVÁNÍ
O REVIZI EU ETS

ZAČÍNÁ VYJEDNÁVÁNÍ O REVIZI EU ETS

Návrh revize systému EU ETS, který Evropská komise představila dne 17. července, nyní vstupuje do řádného legislativního procesu. O konečné podobě změn budou v následujících měsících vyjednávat členské státy v Radě a Evropský parlament. Již nyní je přitom zřejmé, že dosažení kompromisu nebude jednoduché. Mezi členskými státy se vyprofilovaly dva zřetelně odlišné názorové tábory a podobně vyhocená debata se očekává také v Evropském parlamentu.

Skupina deseti členských států, kterou tvoří Bulharsko, Česko, Estonsko, Itálie, Kypr, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Řecko a Slovensko, vyzvala ještě před zveřejněním návrhu k úpravám systému ETS s cílem lépe zohlednit otázky konkurenceschopnosti evropské ekonomiky a specifické podmínky

jednotlivých členských států. Ve společném prohlášení tyto země zdůraznily, že ETS se musí vedle snižování emisí stát také nástrojem průmyslové politiky EU.

Na druhé straně stojí skupina států vedená Španělskem, Nizozemskem a Švédskem, kterou podporují také Dánsko, Finsko, Portugalsko a Lucembursko. Tyto země ve společném dopise vyzvaly Komisi k zachování klimatických ambicí a k ochraně ETS jako klíčového nástroje evropské dekarbonizační politiky. Staví se proti oslabování systému a podporují zachování jeho základních parametrů v souladu s klimatickým cílem EU pro rok 2040.

Francie a Německo zauímají spíše středovou pozici mezi oběma tábory. Obě země podporují zachování klimatických ambicí systému ETS, současně však prosazují cílené úpravy, které by zohlednily obavy evropského průmyslu o konkurenceschopnost.

Spornými body jsou zejména rozsáhlejší využívání mezinárodních uhlíkových kreditů k plnění emisních cílů, pravidla pro přidělování bezplatných povolenek a využití příjmů z ETS. Zatímco státy požadující větší flexibilitu systému zdůrazňují význam bezplatných

povolenek pro ochranu evropských podniků před rizikem úniku uhlíku a podporují zachování, případně rozšíření, bezplatné alokace a zmírnění podmínek pro její čerpání, státy prosazující zachování klimatických ambicí upozorňují, že podpora by měla být primárně směřována k podnikům investujícím do dekarbonizace. Debata se povede také o využívání výnosů z ETS. Řada členských států je považuje za významnou součást národních rozpočtů a chce si zachovat dostatečnou flexibilitu při rozhodování o jejich využití, zatímco Komise usiluje o jejich silnější nasměrování do dekarbonizačních investic.

První reakce naznačují, že návrh částečně reflektuje požadavky členských států volajících po větší flexibilitě systému a silnější ochraně evropského průmyslu, zejména pokud jde o pomalejší snižování emisního stropu a delší zachování bezplatných povolenek. Naopak zastánci ambicióznější klimatické politiky upozorňují, že některé navrhované změny mohou oslabit cenový signál ETS a snížit jeho schopnost přispívat k dosažení klimatických cílů EU do roku 2040.

Složitá jednání se očekávají také v Evropském parlamentu. Klíčovou roli zde získala Evropská

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ZAČÍNÁ VYJEDNÁVÁNÍ
O REVIZI EU ETS

lidová strana (EPP), která bude mít na starosti vedení práce na souvisejících legislativních spisech, včetně vyjednávání kompromisů mezi politickými skupinami a vypracování příslušných zpráv. Podle dostupných informací by hlavním zpravodajem pro revizi ETS měl být německý europoslanec Peter Liese (EPP). Současně polský europoslanec Adam Jarubas (EPP) by měl vést práce na **souvisejícím spisu** upravujícím benchmarky pro bezplatné přidělování povolenek. EPP dlouhodobě prosazuje revizi ETS, která by více zohledňovala konkurenceschopnost evropského průmyslu, zejména prostřednictvím pomalejšího snižování emisního stropu a delšího zachování bezplatných povolenek pro energeticky náročná odvětví.

Na opačné straně stojí frakce S&D, Renew Europe a Zelení, které vyzývají k zachování současných klimatických ambicí a odmítají zásahy, které by vedly k oslabení systému. Právě otázka budoucí podoby lineárního redukčního faktoru tak bude patřit k nejdiskutovanějším tématům parlamentních vyjednávání.

Vzhledem k rozdílným postojům členských států i politických skupin lze očekávat složitá

jednání o konečné podobě návrhu. Revize ETS se tak stává jedním z klíčových testů schopnosti EU sladit klimatické ambice s požadavky na konkurenceschopnost evropské ekonomiky.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

NOVÁ STUDIE MAPUJE
BUDOUCNOST JÁDRA

NOVÁ STUDIE MAPUJE BUDOUCNOST JÁDRA

Bruselský think-tank CEPS zveřejnil 17. července rozsáhlou analýzu s názvem „Back to the future? What it will take to deliver nuclear energy in the EU“. Autoři Irina Kustova, vedoucí energetického programu CEPS, a Gustavo Quintana Cabrera, výzkumný asistent pro energetiku, zdroje a klimatickou změnu (ERCC) v ní shrnují poznatky z workshopů se stakeholdery a kulatých stolů probíhajících mezi listopadem 2025 a květnem 2026, na nichž se podíleli experti, zástupci průmyslu i samotní tvůrci politik. Ústřední tezí je, že politická otevřenost vůči jádru v Bruselu sice v posledních měsících citelně zesílila, ale sama o sobě nezaručuje, že se z ní stane skutečná obnova jaderné výstavby v Evropě.

Zpráva nejprve rekapituluje, jak proměnlivá byla role jádra v evropské politice od smlouvy o Euratomu z roku 1957, která měla jaderný průmysl v Evropě naopak podpořit, až po pozdější právo členských států svobodně volit vlastní energetický mix – princip opakovaně potvrzený i judikaturou Soudního dvora EU. Právě tato dvojkolejnost podle autorů vysvětluje, proč se dosud nepodařilo prosadit jednotný unijní přístup: zatímco podíl jádra na výrobě elektřiny v EU klesl z 34 % v roce 1997 na dnešních přibližně 23 %, politická podpora zůstává mezi členskými státy hluboce rozdělená a vede k takzvaným cyklům „start-and-stop“, které dlouhodobě podlomily schopnost odvětví se učit a zlevňovat.

Klíčová kapitola se věnuje roli jádra v elektrizační soustavě, která je čím dál více zatížená kolísavou výrobou z obnovitelných zdrojů. Nové jaderné bloky sice v čistě nákladovém srovnání zpravidla prohrávají s větrem a fotovoltaikou, zpráva ale zdůrazňuje, že je třeba počítat i se širšími náklady na spolehlivost a stabilitu sítě, kde jádro díky své setrvačnosti a předvídatelné dodávce naopak pomáhá celkové náklady snižovat. Rostoucí cenová volatilita na trhu s elektřinou ale zpochybňuje tradiční byznysmodel jádra

založený na stálém provozu, což podle autorů zvyšuje význam dlouhodobých kontraktů a odběratelských smluv s průmyslem.

Realita evropské výstavby je podle zprávy střízlivá. Za poslední dvě dekády došlo v EU ke spuštění jen hrstky nových reaktorů, zatímco výstavba nových bloků se v Evropě opakovaně prodlužuje daleko za původní plány – v některých případech i o desítky let. Zpoždění a přecerpané rozpočty tak zůstávají hlavní charakteristikou evropských projektů, zatímco jinde ve světě, včetně Číny, se nové bloky staví podstatně rychleji. Napříč členskými státy dnes probíhá výstavba, plánování nebo příprava jen omezeného počtu nových velkých reaktorů, mimo jiné v Česku, Polsku, Francii, na Slovensku či v Maďarsku.

Financování zůstává podle CEPS klíčovou brzdou. Jaderné projekty mají extrémně dlouhý investiční horizont a čelí třem hlavním typům rizika – stavebnímu, cenovému a odbytovému – přičemž nejasné zařazení jádra v unijní taxonomii udržitelných investic nadále komplikuje jeho vnímání ze strany investorů. Některé členské státy už začaly používat kontrakty na vyrovnání rozdílu (CfD) jako nástroj ke snížení cenového rizika, přístup k širšímu

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

NOVÁ STUDIE MAPUJE
BUDOUCNOST JÁDRA

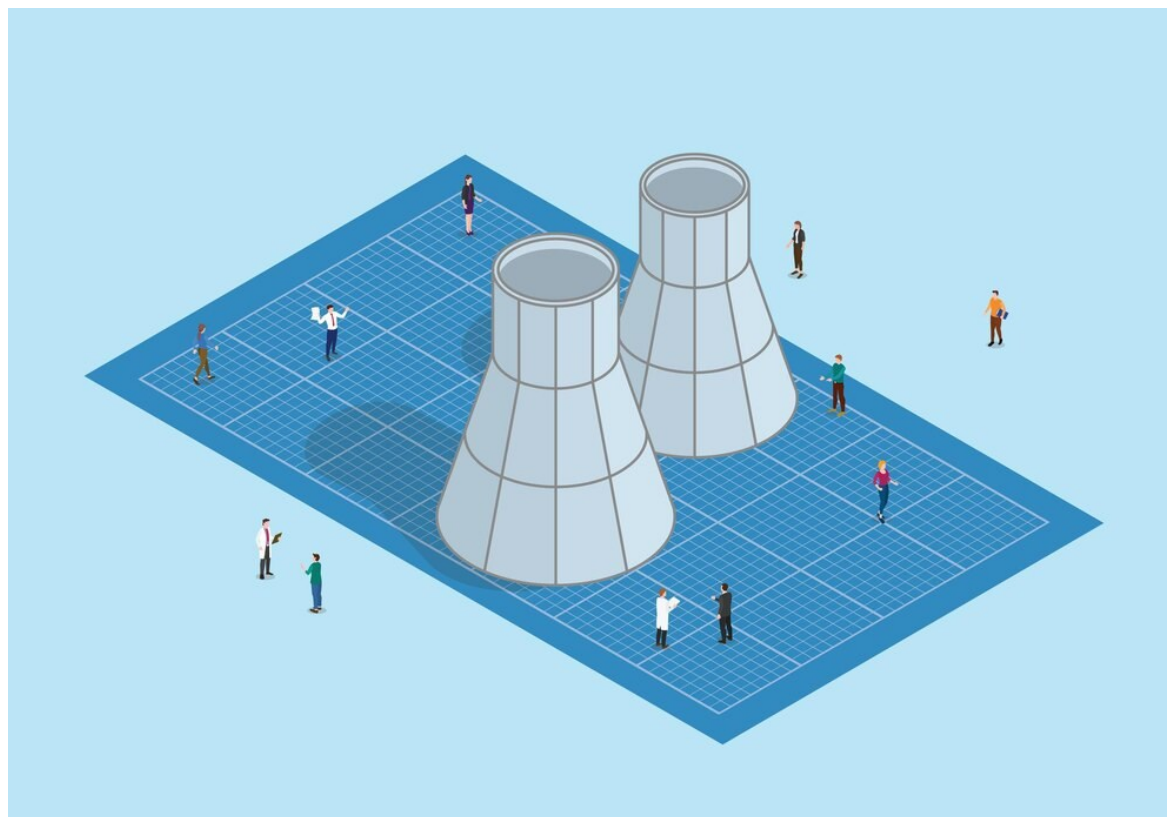
unijnímu financování však zůstává omezený – stále otevřenou otázkou zůstává například podpora jádra v příštím programovém období rozpočtu EU v letech 2028–34.

Samostatná kapitola je věnována malým modulárním reaktorům (SMR), jejichž rozvoj v Evropě zaštiťuje průmyslová aliance a letošní unijní strategie. I zde ale zpráva varuje před přehnaným optimismem: náklady a harmonogramy prvních pilotních projektů se teprve testují a jejich skutečná konkurenceschopnost vůči velkým reaktorům se ukáže až s postupující sériovou výrobou, kde se mají prokázat úspory z rozsahu dané jejich modularitou. Zájem soukromých investorů, včetně velkých technologických firem, sice roste, veřejná podpora ale zůstává podle autorů nezbytná – a roztříštěné vnitrostátní licencování je označováno za hlavní specifickou překážku pro širší nasazení SMR napříč Evropou.

Zpráva uzavírá hodnocením několika klíčových podmínek úspěšného nasazení jádra – od trvalé politické podpory přes regulatorní předvídatelnost a přiměřenost výnosů až po odolnost dodavatelských řetězců a schopnost dodržet termíny a rozpočty výstavby. Výsledek

je napříč těmito kritérii smíšený až omezený. Autoři proto doporučují jasnější dlouhodobý politický rámec, důslednější zohlednění jádra napříč unijní legislativou, posílený investiční rámec, obnovu evropské průmyslové a dodavatelské kapacity i nezbytnou podporu

z národních a unijních rozpočtů. Bez naplnění těchto podmínek, uzavírají Kustova a Quintana Cabrera, hrozí, že obnovený politický zájem o jádro v Bruselu nepovede k trvalé jaderné renesanci v Evropě.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)JAK VLÁDY REAGUJÍ NA
ENERGETICKOU KRIZI

JAK VLÁDY REAGUJÍ NA ENERGETICKOU KRIZI

Evropská komise v květnu publikovala dva přehledy informací o tom, jakým způsobem čelí členské státy dopadům energetické krize, eskalované válkou s Íránem. **První** z nich přináší příklady opatření umožňujících snížit spotřebu elektřiny i plynu, snížit náklady i poskytnout finanční pomoc domácnostem, municipalitám i podnikům, přičemž mnohá z nich jsou účinná již i několik let – v tomto smyslu tedy nejde vždy o novinky, ale spíše o inspiraci pro reakci tam, kde nejsou uváděná opatření dosud používána. **Druhý dokument** je strukturován podle nástrojů, které zaváděly jednotlivé země přímo v reakci na válečný konflikt počínaje datem 28. února 2026. Oba dokumenty poskytují zajímavý vhled do národních „best

practices“ v těchto mimořádně politicky citlivých a hospodářsky klíčových oblastech.

Jaké typy opatření využívají vlády vůči celkovým důsledkům energetických krizí ?

Dokument zahrnuje opatření umožňující snížit spotřebu elektřiny i plynu, snížit náklady i poskytnout finanční pomoc domácnostem, municipalitám i podnikům. Nástroje se soustředí ve třech hlavních oblastech: (1) podpora spotřebitelů a průmyslu a plnění cílů evropské politiky přechodu na čistou ekonomiku; (2) podpora okamžitých úspor energií, rychlejší nasazení čistých a energeticky účinnějších řešení, navyšování evropských výrobních kapacit a konečně (3) posílení investic do energetické účinnosti. Jedná se přitom o otevřený, živý dokument, který má být průběžně doplňován s tím, jak se vládní nástroje vyvíjejí a uplatňují. V tomto obecném dokumentu jsou nástroje tříděny v rámci výše uvedených tří kategorií, v každé z nich pak lze nalézt příklady podle dalších 4–5 podkategorií.

Jaké příklady uvádí Komise v rámci skupiny nástrojů na podporu spotřebitelů a průmyslu a plnění cílů přechodu na čistou ekonomiku ?

Tak např. v okruhu opatření uváděném pod titulem „zajistit flexibilní a vůči krizi odolný energetický systém“ Komise zařadila řecký model progresivních cen – čím více elektřiny odběratel využívá, tím vyšší sazba za 1 kWh je mu účtována. V Belgii byly již v roce 2024 zavedeny poplatky založené na kapacitě a roční a měsíční špičkové tarify na úrovni přenosu (průmysl) a distribuce (domácnosti a malé podniky), přičemž se synchronní špička v průmyslu snížila o 4 %, a to i přes 10% nárůst skutečného objemu odběrů. V Nizozemsku a Švédsku projekt SCALE ukazuje, jak může inteligentní obousměrné nabíjení elektromobilů (V2G) poskytnout dodatečnou kapacitu pro hostování v síti a zároveň eliminovat energetické špičky, a tím snížit náklady na investice do sítě. Ze skupiny opatření cílené, časově omezené podpory spotřebitelů uvádí Komise například podporu domácností v Bulharsku v podobě měsíční dotace 20 eur pro každou nízkopříjmovou domácnost, jejíž

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

JAK VLÁDY REAGUJÍ NA
ENERGETICKOU KRIZI

příjem nepřevyšuje dvojnásobek limitu chudoby a která vlastní nebo má pronajatý automobil. Ve Francii systém „cheque énergie“ poskytuje roční poukázku v průměrné hodnotě 150 eur cca 5,6 milionu nízkopříjmových domácností. Citovány jsou i sociální tarify v Belgii či Portugalsku, úlevy na daních ve Španělsku a mnoho dalších opatření nejrůznější povahy.

Jak je to s podporou úspor a rozvoje účinnějších a čistších technologií ?

Cestou nižších daní pro energeticky účinné renovace budov, nákup elektromobilů a rozvoj jejich infrastruktury se vydalo Španělsko. Belgie snížila DPH na fotovolatické panely (z 21 na 6 %), opačným směrem pak zvýšila daň pro plynové kotle. Němci zavedli právo nájemníků instalovat solární panely i např. na balkonech, a to při zjednodušené administrativní proceduře. V Rakousku dosáhnou nízkopříjmové domácnosti až na 100 % nákladů na pořízení nového boileru. Na Kypru již od roku 2021 funguje schéma obecné podpory pro výměnu starých, energeticky náročných spotřebičů od klimatizace přes pračky až po ledničky. Příklad lze nalézt i v oblasti tarifních

zvýhodnění – např. v Portugalsku pro samospotřebitele, v Belgii pro bilaterální dohody aktivních zákazníků (tzn. výrobce a zároveň spotřebitel elektřiny) apod.

Jaká jsou tedy aktuální opatření, která vlády nasazují v bezprostřední reakci na válku na Blízkém východě ?

Tento typ nástrojů a kampaní se zaměřuje především na vše, co souvisí s mobilitou a palivy, a to přímo v reakci na válečný konflikt a blokádu Hormuzského průplavu. Dokument je členěn podle opatření v jednotlivých státech. Tak například v sousedním Rakousku byl zaveden častější a cílenější monitoring zásob a dovozu, prodloužení povinnosti držení zásob plynu do r. 2029 či kampaň na úspory v dopravě. Spotřebitelé mohli využít nižší zdanění minerálních paliv, dočasné snížení cen pohonných hmot či další podpůrná opatření. V Belgii a dalších státech nasadila vláda maximální ceny paliv. Němci snížili daň na benzín a naftu (do 30. června 2026) a zavedli možnost úpravy cen pouze jednou denně (vždy v poledne). Nižší DPH na motorová paliva uplatnila polská vláda, která podobně jako další

země sáhla i po zastropování marže. Obdobný nástroj uvádí přehled i v případě České republiky – kromě limitu pro marže je citován náš systém kontroly čerpacích stanic a snížení spotřební daně z motorové nafty.

